

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 59/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen raskaan liikenteen byrokratian ki- ristämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mika Riipi /kesk ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 59/2025 vp:

Miksi hallitus on lupautensa vastaisesti lisännyt raskaan liikenteen byrokratiaa,

mitä hallitus aikoo tehdä byrokratian vähentämiseksi raskaan liikenteen kuljettajien ajolupien uusimiseen liittyen,

miten hallitus aikoo kehittää raskaan liikenteen ajo-opetusjärjestelmää uusien ammattitaitoisten kuljettajien saatavuuden parantamiseksi ja

miten hallitus pyrkii vaikuttamaan EU:n tasolla ajo- ja lepoaika-asetuksen alueellisten joustojen parantamiseksi vastaamaan erityisesti pohjoisen ja harvaan asutun alueen olosuhteita?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kuljetustoimijat ovat keskeisessä asemassa Suomen huoltovarmuudessa ja elinkeinoelämän kilpailukyvyssä.

Orpon hallitus ei ole esittänyt tai aikeissa esittää Suomessa myönnetuille ajokorteille lyhyempää voimassaoloaika.

Suomessa 19.1.2013 jälkeen myönnetyt ryhmän 2 (C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE) ajokortit ovat voimassa viisi vuotta. Ajokortin haltijan täytettyä 68 vuotta, on ajokortti voimassa enintään kaksi vuotta kerrallaan.

Ruotsissa 19.1.2013 jälkeen myönnetyt ryhmän 2 ajokortit ovat voimassa viisi vuotta kerrallaan. Lääkärintausunnon toimittamisvelvollisuus alkaa ajokortin haltijan täytettyä 45 vuotta. Ajokortin hallinnollinen voimassaoloaika ei lyhene ajokortin haltijan ikääntymisen myötä, mutta sen haltijalle voidaan määrätä lääkärintausunnon toimittamisvelvollisuus esimerkiksi kolmen vuoden välein.

Ajokorttien voimassaoloajat perustuvat EU:n ajokorttidirektiiviin (2006/126/EY). Ajokorttidirektiivi mahdollistaa sen, että jäsenvaltiot voivat lyhentää ajokorttien hallinnollista

voimassaoloaikaa, kun ryhmän 2 ajokortin haltija on täyttänyt 50 vuotta, toteuttaakseen lääke-
rintarkastuksia useammin. Näin voidaan systemaattisesti valvoa ajoterveysvaatimusten täytty-
mistä.

Ryhmän 2 ajokorttien kahden vuoden uudistamisväliä 68 vuotta täyttäneille ja kuljettajien ajo-
terveyden järjestelmällistä tarkastamista on Suomessa perusteltu muun muassa liikenneturvalli-
suudella. Lain esitöiden mukaan laajennetussa lääkärintlausunnossa huomioitaisiin ikääntymi-
seen liittyvät muutokset, kuten erilaisten sairauksien yhteisvaikutukset.

Mahdolliset puutteet ajoterveydessä tulevat todennäköisesti ilmi helpommin Suomen kuin Ruot-
sin mallissa. Ryhmän 2 ajokortin uusiminen kahden vuoden välein koskee etupäässä henkilöitä,
jotka eivät enää ole työikäisiä ja siinä tapauksessa, että he yhä kuljettavat raskasta kalustoa, on
ajoterveyden tiuampi seuranta aiheellista. Jos ajo-oikeuden haltija ei enää tarvitse kuorma- tai
linja-auton ajokorttia, voi hän pyytää kyseisen ajo-oikeuden poistamista ajokortilta asioimalla
Ajovarman palvelupisteellä.

Tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivi ((EU) 2022/2561) sisältää varsin yksityiskohtaiset vaa-
timukset kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyden suorittamisesta sekä sen voi-
massa pitämiseksi vaadittavasta jatkokoulutuksesta. Direktiivissä määritellään koulutusten
sisällöt, kestot ja kokeiden sisällöt. Lisäksi direktiivi asettaa ikävaatimuksia.

Suomessa on käytössä kaikki direktiivin mahdollistamat tavat suorittaa kuorma- ja linja-auton-
kuljettajan ammattipätevyys: perustason ammattipätevyyskoulutus (280 tuntia), nopeutettu pe-
rustason ammattipätevyyskoulutus (140 tuntia) sekä pelkkien kokeiden suorittamiseen perustuva
malli, johon ei kuulu pakollista koulutusta. Muissa jäsenvaltioissa on käytössä lähtökohtaisesti
vain yksi tai kaksi edellä mainituista suorittamistavoista.

Suomessa suuri osa ammattipätevyyden suorittavista suorittaa sen osana asepalvelustaan.
Valtaosa heistä saa nopeutetun ammattipätevyyskoulutuksen (140 tuntia), jota tulee täydentää,
mikäli asepalveluksen päätyttyä henkilö haluaa toimia siviilipuolella kuljettajana, mutta ei vielä
täytä ikävaatimusta (kuorma-auton kuljettajalle 21 vuotta ja linja-autonkuljettajalle 23 vuotta).

Pelkkiin kokeisiin perustuva mallia ei toistaiseksi ole otettu Puolustusvoimissa käyttöön.
Liikenne- ja viestintäministeriön tietojen mukaan näin on osin siitä syystä, että malli edellyttää
sangen yksilöllistä ja perusteellista arviointia siitä, onko kokelaalla edellytyksiä läpäistä vaativat
kokeet. Lisäksi on otettava huomioon, että pelkkiin kokeisiin perustuva malli on tarkoituksen-
mukainen vaihtoehto silloin, kun henkilöllä on aiemmin hankittua osaamista – tietoja ja taitoja -
raskaan kaluston kuljettamiseen liittyen ja varusmiespalveluksessa aloittavilla tällaista osaa-
mistä on harvemmin karttunut, jo alokkaiden nuoren iän takia.

Liikenne- ja viestintävirasto on ministeriön toimeksi antamana jälkiarvioinut tieliikenteen am-
mattipätevyysdirektiivin täytäntöönpanoa ja pelkkiin kokeisiin perustuvaa mallia perustason
ammattipätevyyden suorittamiseksi. Arvion perusteella täytäntöönpanosäädöksissä ja tähän
mennessä suoritetuissa kokeissa ei ole tunnistettu ongelmia, jotka puoltaisivat säädosmuutoksia.
Kokeesta vastaavan johtajan ja kokeen arvioijan pätevyysvaatimuksia puoltavat korkeat
vaatimus- ja laatutaso sekä koesuorituksen tasapuolinen ja asianmukainen arviointi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus vastaavat kuljettajakoulutuksen kehittämisestä
ammattillisessa koulutuksessa tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin vaatimukset huomioiden.

Ajokorttidirektiivin uudistamista koskevat kolmikantaneuvottelut ovat paraikaa käynnissä. Uuden ajokorttidirektiivin täytäntöönpano tulee edellyttämään laajoja muutoksia kansalliseen ajokorttilainsäädäntöön. Direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä on tarvittaessa mahdollista uudeleen arvioida myös ajokorttia koskevia koulutusvaatimuksia.

Hallitus pyrkii EU:n tasolla vaikuttamaan laajasti ja ennakollisesti useiden kuljetusalaan vaikuttavien aloitteiden osalta, jotta Suomen erityispiirteet ja olosuhteet tulevat huomioiduksi.

Helsingissä 27.3.2025

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne

VN/7364/2025-LVM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: